

hvordan vi opplever ting subjektivt. Fra denne holdningen bør vi beskrive innholdet og strukturene i vår bevissthet (opplevelser av verden osv.) nøyaktig slik de fremstår for oss. Når jeg for eksempel ser på en soloppgang, kan jeg sette fokus på innholdet i opplevelsen min, det vil si hvordan jeg opplever solens farger, slik denne opplevelsen fremstår fra mitt eget førstepersonsperspektiv. Her fokuserer jeg helt på hvordan ting fremstår i bevisstheten uten å tenke på hvorfor eller hvordan det skjer.

Poenget med slike fordomsfrie førstepersonsbeskrivelser var ikke bare å oppnå rent overfladisk subjektiv innsikt i bevissthetens innhold og struktur for sin egen skyld. En av Husserls mest sentrale ambisjoner med fenomenologien var nemlig å avklare grunnlaget for all kunnskap, herunder vitenskapelig kunnskap.. En annen viktig fenomenolog, den franske filosofen Maurice Merleau-Ponty (1908–1961) forklarer denne grunnleggende ideen slik: «All min kunnskap om verden [...] er oppnådd fra mitt eget spesielle synspunkt, eller fra en eller annen erfaring av verden uten hvilken vitenskapens symboler ville være meningsløse. Hele vitenskapens univers er bygd på verden som direkte erfart [...]» (Merleau-Ponty, 1945/2002, s. IX, vår oversettelse). Med andre ord, subjektiv erfaring kommer før vitenskapelig analyse.

Fenomenologien antydte dermed en mulig løsning på det vanskelige bevissthetsproblemet om at man ikke uten videre kan forklare subjektive opplevelser (førstepersonsperspektivet) i form av fysiske prosesser (tredjepersonsperspektivet). Vi kan berettiget framsette teorier om menneskesinnet som blant annet søker å forklare dette vitenskapelig ut fra fysiske størrelser. Samtidig må vi anerkjenne at

selv vår viten om det fysiske universet er «bygd på verden som direkte erfart». Dette resonnementet tilsier at verken det mentale eller det fysiske har en slags prioritet. Snarere må de anses som deler av en tredje helhet. Denne tredje helheten er kroppen. Erfaring oppleves nemlig gjennom en kropp, og det er gjennom kroppen vår at vi er rettet mot verden, en såkalt kroppslig intensjonalitet eller rettethet (Merleau-Ponty, 1945/2002, s. 123–124). Vi erfarer videre at både det mentale og det fysiske er knyttet sammen. Vår kroppslige eksistens har nemlig en slags dobbel struktur:

Fenomenologi forstår mennesket som en kroppslig eksistens der det mentale og det fysiske utgjør en sammenbundet helhet. Den fokuserer på nøyaktige beskrivelser av hvordan ting fremstår for oss i vår egen bevissthet fra et førstepersonsperspektiv.

Fenomenologi: filosofisk retning som fokuserer på detaljerte beskrivelser av hvordan ting fremstår i vår bevisste opplevelse (klassisk, for å tjene som et filosofisk grunnlag for vitenskap).

– kroppen som et fysisk objekt